Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 194. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 13-го ЖОВТНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, OCTOBER 13, 1982 No. 194. VOL. LXXXIX.

ЧЛЕНИ УНС ДІСТАЮТЬ НАГОДУ ПОДВОЇТИ СВОЄ ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗ ЛІКАРСЬКИХ ОГЛЯДИН

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС ТАКОЖ ПРИЙНЯВ ДО ВІДОМА ЗВЕРНЕННЯ ІЄРАРХІВ УКЦ В ЗСА У СПРАВІ НАЛАДНАННЯ ВІДНОСИН У ГРОМАДІ ТА ЗАПОВІДАЄ СПІВПРАЦЮ

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Члени Українського Народного Союзу у віці до 65-го року життя матимуть до кінця цього 1982 року виїмкову нагоду збільшити вдвоє суму свого життьового забезпечення в УНСоюзі без лікарських оглядин — рішив Головний Екзекутивний Комітет УНС на своїх чергових нарадах, що відбулися тут у приміщеннях його Головної канцелярії в понеділок, 11-го жовтня ц.р. На цих же нарадах ГЕ-Комітет, вислухавши звітів схвалив ще ряд інших справ для добра членів і організації та громади, зокрема прийняв з вдячністю до відома Звернення Ієрархів Української Католицької Церкви в ЗСА у справі наладнання конфлікту в нашій громаді та заповів свою співпрацю у цих зусиллях.

Наради відбулися в пополудневих годинах і в них взяли участь: головний предсідник д-р Іван Флис, який ці наради відкрив та запропонував їх програму і ними проводив, заступниця гол. предсідника Гльорія Пашен, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук та головний організатор Степан Гавриш. Заступник гол. предсідника д-р Мирон Куропась та головний директор для Канади сен. Павло Юзик виправдали свою неприявність з поважних причин, — поінформував д-р І. Флис, відкриваючи наради.

Майно УНС добігає до 47 мільйонів

Звітування головних екзекутивних урядовців започаткувала традиційно головний касир Уляна Дячук, ствердивши, що з кінцем вересня ц.р. майно УНС збільшилося до 46,991,000 долярів, отже добігає вже до круглих 47 мільйонів. Поінформувавши про нові інвестиції, які схвалено, У. Дячук подала основні дані про прибутки і видатки УНСоюзу за вісім місяців (січень-вересень) цього року, у порівнянні з двома попередніми роками. І так:

за вісім місяців цього року майно УНСоюзу збільшилося на суму 390,783 дол. та виносило — як уже згадано — 46,991,000 дол. За такий сам час у 1980 році цей зріст майна виносив 699,752 дол., а в 1981 році — 1,014,155.

Порівняльно поодинокі позиції в прибутках збільшилися: членських вкладок отримано на суму 2,020,920, отже приблизно на 10% більше, чим у попередніх двох роках, 1980 і 1981. Титулом відсотків від бондів одержано суму 1,749,797 дол., що є на 172,000 дол. більша від суми попереднього року. Відсотки від позичок на підклад грамот виносили 16,374 дол., а від гіпотечних позичок 202,063 дол., отже також збільшилися на 2,200 дол. у першому випадку і на 28,887 дол. у другому. Від позички на Дім УНС отримано від Корпорації дому титулом відсотків суму 225,000 дол., у порівнянні з 250,000 дол., що їх отримано за такий сам час попереднього року.

Між видатками найбільш замітні такі зміни:

Виплати грошових зворотів виносили суму 326,071

Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу в повному складі під час нарад Головного Уряду на Союзівці 18-го і 19-го вересня ц.р.

дол., що є на 53,194 дол. більша від суми виплаченої у 1981 та на 76,814 дол. більша від суми 1980 року. Виплати посмертних допомог зросли також, як і виплати за дозрілі вивінувальні грамоти. Сума виплачених посмертних допомог виносила 525,200 дол., тобто 45,164 дол. більше, чим в 1981 році, та 16,000 дол. більше від суми в 1980 році. За дозрілі вивінувальні грамоти виплачено 657,449 дол., що становить 181,888 дол. більше від суми в 1981 році та 92,445 дол. більше, чим в 1980 році.

Рік 1982 був Конвенційним роком, у якому видано багато грамот в клясі 20-літнього вивінування. Ті грамоти цього року дозрівають і їх виплачується. Ці виплати, як і видатки, зв'язані з Конвенцією, та грошові звороти вплинули на зменшення загального приросту майна в порівнянні з двома попередніми роками.

На покриття коштів Конвенції до кінця серпня ц.р. виплачено суму 352,223 дол. До цієї суми прийдуть ще кошти друку протоколів та Конвенційної книжки та її розсилки делегатам.

Кошти друкарні „Свободи" і „Українського Тижневика" збільшилися цього року на 163,000 дол. До кінця серпня ц.р. УНСоюз мусів збільшити фінансову підтримку для видавництва із суми 299,000 дол. у 1981 році до суми 453,000 дол. тобто на 52%. Це звітодавець передбачувала і про це обширно звітувала на Конвенції. Союзівка мала всіх прибутків на суму 349,541 дол., а видатків на суму 303,000 дол. Це не є остаточні цифри за цей літній сезон і тому заключні підсумки ще годі робити.

Корпорація Дому УНСоюзу по кінець вересня ц.р. мала всіх прибутків на за-

(Продовження на стор. 4)

Панель інженерів пройшов цікаво

Ірвінгтон, Н.Дж. (В.Яровенко). — З ініціятиви управи Українського Товариства Інженерів Америки (УТІА), Відділ Ню Джерзі, тут в суботу, 25-го вересня, відбувся технічний панель, під гаслом „Слово для молодих". Панель відбувся в залі Українського Народного Дому. Молоді професіоналісти заповнили вечір своїми доповідями. О год. 6-ій вечора вони приступили до фронтового стола, як панелісти, із своїми записками, прожекторами, табелями й графічними зіставленнями.

Голова Відділу, інж. Дамян Ґеча, привітав панелістів, присутніх на залі членів Головної Управи ТУІА і гостей та попросив до слова інж. Евгена Змия, голову головної управи. Після привітів інж. Нестор Голинський, як модератор, відкрив цей технічний панель, представляв доповідачів, теми доповідей і керував дискусією. Під його справним веденням доповіді й п'ятихвилинні дискусії-запити чергувались ділово й цікаво, в двох мовах, з максимальним використанням часу.

В доповідях порушувались такі теми: Оля Шевченко, голова Української Студентської Громади і студентка Ратґерського університету: „Яку освіту вибирати українському студентові?" Доповідь була чітка й логічна, а жива дискусія порушувала питання різних фахів, зокрема студії стислих і політичних наук.

Інж. Теодор В. Ковальчик, інженер-хемік з фірми Екзон у Піндені, Н.Дж.: „Проблеми палива й рафінація ропи нафтової". Енерґія й її альтернативи порушувались в доповіді, запитах і дискусії;

Інж. Юрій І.Юкревич, інженер-хемік з фірми Енґельгард: „Санітарно-гігієнічні процеси охорони харчів". Обширним, показовим ма-

(Продовження на стор. 4)

При Філії УКУ у Філядельфії започатковано осінній семестер

Філядельфія, Па. (УКУ). — У вівторок, 5-го жовтня відбулося офіційне відкриття осіннього семестра тут при Філії УКУ. Інавґураційний виклад виголосив о. д-р Рафаїл Торконяк, студит, який є душпастирем при церкві св. Миколая в Пассейку, Н.Дж. Доповідь о. Рафаїла на тему „Найновіші наукові досліди над Острозькою Біблією" — це перший з черги викладів курсу „Релігія і Наука", у якому візьмуть участь такі визначні науковці: Євген Лащик, Олекса Біланюк, о. Любомир Гузар, Роман Максимович, Юрій Ісаїв, сестра Надія, ЧСВВ, і Євген Новосад.

У своїй цікавій доповіді о. Рафаїл проаналізував генезу Острозької Біблії на тлі жидівських, грецьких та латинських біблійних текстів та порівняв її з модерними виданнями Святого Письма. Доповідач підкреслив велике знання і високу наукову культуру тих, нам тепер невідомих, науковців-перекладачів, що їх князь Константин Острозький спровадив до свого двору. На думку доповідача, Острозька Біблія чи не „один із найкращих і найточніших перекладів св. Письма" у світовій літературі взагалі. Жаль тільки, що українці не користуються таким „великим монументом нашої давньої літератури і історії". В недалекому майбутньому, заповів о. Рафаїл появиться критичне видання Острозької Біблії враз із українським перекладом.

Після викладу відбулася дискусія, у якій взяли участь численні слухачі. Присутніх в залі було 41 особа.

Наступні виклади в рамках курсу „Релігія і Наука" відбуватимуться кожного вівтірка аж до 7-го грудня. Точніші інформації про курс „Релігія і Наука", як і про інші курси на Філії УКУ можна отримати від дирекції Філії УКУ, тел.: (215) 635-1555.

ВІДЗНАЧАТЬ 100-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ КАТЕРИНИ РУБЧАКОВОЇ

Ню Йорк, Н. Й. — У 1981 році ЮНЕСКО, між іншими ювілеями, проголосило відзначення 100-річчя з дня народження Катерини Рубчакової, славної української драматичної актриси і оперної співачки, 64-ий Відділ СУА в Ню Йорку призначує свої сходини тій знаменній нагоді в суботу, 16-го жовтня ц.р., о год. 5-ій вечора в Домівці СУА, 108 Друга авеню.

У програмі беруть участь Йосип Гірняк, колишній актор театру „Березіль", і Уляна Любович, редактор журналу „Наше Життя".

Союзовці в Ню Бритен відзначать 75-річчя Відділу

Ню Бритен, Конн. — У неділю, 17-го жовтня, місцевий 254-ий Відділ УНСоюзу, патронами якого є свв. Петро і Павло, відзначить 75-річчя існування і праці бенкетом і мистецькою програмою в приміщеннях місцевого Горожанського Клюбу, при 35 Овк вул. Початок імпрези — 1-ша год. по полудні.

Бенкет попередять поминальні панахиди в місцевих українських католицькій і православній церквах негайно після Святих Літургій.

Головним промовцем на бенкеті буде головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис. Господарем буде Іван Селеман. У мистецькій частині виступить ансамбль бандуристів, а слово про історію Відділу, Б-ва свв. Петра і Павла, виголосить Володимир Ґлова. Теж буде показаний фільм „УНСоюз: забезепечення плюс".

Після бенкету відбудеться забава при звуках оркестри „Калина".

Імпрезовий комітет очолює Василь Романишин.

Помер Василь Труфин, довголітній секретар Відділу УНС в Амстердамі

Джерзі Ситі, Н.Дж. — До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіла вістка, що 4-го жовтня ц.р. в Амстердамі, Ню Йорк, помер на 87-му році життя Василь Труфин, колишній довголітній секретар 266-го Відділу УНСоюзу в цьому місті.

В.Труфин, уродженець села Іспас, повіт Вижниця на Буковині, прибув до ЗСА і поселився в Амстердамі після Першої світової війни і відразу включився в українське громадянське та союзове життя. На протязі 40 років працював він віддано на пості секратаря місцевого Відділу УНСоюзу та при дбав для цього Відділу багато нових членів, зокрема після приїзду до ЗСА нових іміґрантів, здобуваючи звання члена Клюбу зааслужених Союзовців. Василь Труфин був теж кількакратно делеґатом свого Відділу на конвенціях УНСоюзу.

У світі

СИРІЯ, У ГОСТРОМУ НАПАДІ НА ЯСІРА АРАФАТА, заявила 10-го жовтня, що він не уповноважений вести переговори в імені групи з королем Йорданії Гуссейном. Сирійський міністер інформації скритикував також американський Уряд за його політику на Близькому Сході та заявив, що Сирія готова прийняти мирний плян Арабської Ліґи, у якому натякається на евентуальне визнання арабами Ізраїльської держави.

ІРАК ЗАЯВИВ, ЩО НОВИЙ НАСТУП ІРАНСЬКИХ військ в районі Сумара, 100 миль на схід від Багдаду, іракські війська відбили з великими втратами для ворога. Іракське інформаційне аґентство твердить, що забиті 2,352 іракські вояки, а сотні попали у полон. Іракське летунство зробило 214 бойових полетів. В офіційних іранських повідомленнях сказано, що у тяжких боях іранські бомбардувальники знищили два штаби ворога, боєприпаси та що Ірак мав великі людські втрати.

ПРЕДСТАВНИКИ КРАЇН ПЕРСЬКОЇ ЗАТОКИ зібрані на конференції в столиці Савді Арабії, Ріяді, почали наради для вироблення спільної мілітарної стратегії для шести країн над Перською затокою, а саме Кувейт, Об'єднанні Арабські Емірати, Оман, Баґрейн, і Катар. Ці країни роблять величезні закупи мілітарного приладдя і зброї в Америці, Британії і Франції і тільки Кувейт робив певні закупи в СССР. Дальший конфлікт між Іраком і Іраном, як також незакінчений конфлікт в Ливані, становлять загрозу і для тих країн.

АНГЛІЙСЬКИЙ НАСЛІДНИК ТРОНУ, ПРИНЦ Чарлз, був спущений на дно моря для оглядин затопленого корабля короля Генрика УІІІ, що потонув під час великої морської бурі. Корабель, під назвою „Мері Ровз", потонув 19-го липня 1545 року під час випливу назустріч французькій армаді. Понад 400 років корабель лежав в болоті морського дна. Як виявилося,він цілий і неушкоджений; в 1967 році морські нурки віднайшли цю коштовну згубу. Приватні британські організації зібрали мільйони долярів на покриття коштів піднесення корабля на поверхню моря.

ДАНІЄЛ ОРТЕҐА СААВЕДРА, КООРДИНАТОР хунти, заявив, що обіцяні вибори в Нікараґуа в 1985 році можуть не відбутися, якщо мілітарні сутички між Нікараґуа і Гондурасом будуть продовжуватися. Прокомуністична хунта є проти приспішення виборів на один рік в побоюванні, що деякі опозиційні групи діють далі мимо певних урядових обмежень..

ЗІ СТОЛИЦІ ПАКІСТАНУ КАРАЧІ повідомляють, що уряд заборонив вдові по пакістанському прем'єр-міністрові Нусрат Бутто, виїзд за кордон на лікування без попередніх лікарських оглядин пакістанськими лікарями. Як відомо,Н. Бутто провадила партією свого мужа перед мілітарним переворотом в 1977 році. Її муж, Зульфікар Алі Бутто, був розстріляний у квітні 1979 року.

В Америці

КАТАСТРОФА ПОТЯГУ, ПОБЛИЗУ ЛІВІНҐСТОНУ, Люїзіяна, що два тижні тому вискочив із рейок, перевозячи токсичні та інші небезпечні хемічні матеріяли, перетворилася у несамовитий кошмар. Експерти цієї ділянки, кажуть, що нечуване досі, щоб потяг, який перевозить токсичні матеріяли, вискочив з рейок, накоївши такого лиха, щоб довкола від вибухів затруїлось повітря, так що мешканці цього міста були примушені його залишити.

СПОЖИВАЧІ ПРИРОДНОГО ГАЗУ В 12-ОХ стейтах і Дистрикті Колюмбії незабаром дістануть менші рахунки за споживання газу. Станеться це в наслідок розпорядження Комісії для реґулювання енерґії, а загальне зменшення становитиме суму 58,5 мільйонів долярів. Під це зменшення підпадуть споживачі у таких стейтах: Ню Йорк, Массачусетс, Огайо, Пенсильванія, Теннесі, Вірджінія, Вест Вірджінія, Мериленд, Кентакі, Іллиной, Північна і Південна Каролайна та Дистрикт Колюмбії.

РАЙОНОВИЙ СУД У ЧИКАҐО ЗАБОРОНИВ продаж популярних дієтичних піґулок, так зв. „старч блокер" для контролювання ваги тіла,та наказав усунути із великих харчових крамниць і аптек мільйони цих піґулок. Своє рішення суддя Ніколас Бюа базував на заключеннях Адміністрації харчів і ліків, що ці піґулки мусять перейти дослідження щодо безпечности їх споживання і щойно тоді поступити у продаж. Продуценти піґулок „старч блокер", що зроблені із сирої фасолі, твердять, що ці піґулки запобігають травленню крохмалю у тілі людини і цим зменшують споживання кальорій. На попередньому переслухуванні в справі безпечности піґулок минулого літа в цьому ж суді д-р С. Вайн Келлавей з Мейо клініки в Рочестері, Мінн., посвідчив, що деякі люди, що вживали піґулки мали завороти голови, труднощі в ходженні та летаргічність. Деякі водії авт були заарештовані за їзду у п'яному стані, хоч вони не пили алькоголю, а тільки споживали піґулки „старч блакер". Д-р Келлавей також ствердив, що ці піґулки можуть спричинити загрозливий стан здоров'я у наслідок збільшення підшлункової залози.

АМЕРИКАНСЬКА КРАЙОВА ЖІНОЧА організація (NOW) обрала своїм президентом Джудіт Бекер Ґолдсмид колишнього професора англійської літератури спочатку в стейтовому університеті в Баффало, а потім в університеті Висконсин, під час триденної конференції, що почалася в Індіянополісі, Індіяна, минулої суботи, 9-го жовтня ц.р. На пресовії конференції, що відбулася три години після закінчення виборів, Дж. Ґолдсмит заповіла прагматичний підхід в діяльности організації. Наша організація змагатиметься за участь жінок в кожній ділянці життя країни, — сказала вона, — включно з політичними ділянками. Крім того, вона заявила, що організація твердо й непохитно змагатиметься, щоб зменшити ефект консервативної політики таких людей, як сенатор Джессі Гелмс, республіканець з Північної Каролайни, який, як відомо, був великим промотором законопроєкту про введення добровільної молитви в американських публічних школах. Новий президент крайової жіночої організації проголосив боротьбу за право жінок на аборти, проти молитви у школах та за права лесбіянок.

В ҐДАНСЬКУ ПОЧАЛИСЯ СТРАЙКИ РОБІТНИКІВ

Ґданськ, Польща. — Тут в корабельних доках ім. Леніна вибух великий страйк робітників, що протестували проти закону з 8-го жовтня, яким польський парлямент розв'язав незалежну робітничу спілку „Солідарність", що зродилася саме в цьому місті в 1980 році. Сутички поміж демонстрантами й поліцією почалися вже вранці 10-го жовтня і продовжувалася у вівторок, 12-го жовтня, при тому, що демонстранти палили барикади і вигукували проти поліції, що уживала сльозовий газ і водні помпи.

Телефонічне получення із Ґданськом перерване, але вістки про неспокої і страйк постійно приходять. Як відомо, робітники заплянували всенаціональний страйк на 10-го листопада в другу річницю зареєстрування „Солідарности". Робітники жадають привернення прав „Солідарности", як також негайного звільнення її провідника Леха Валенси та інших провідних членів, що разом з ним є ув'язнені.

Згідно із вістками з Ґданська страйк вже поширився на недалеке портове місто Ґдиню, а офіційне польське радіо, що перший день взагалі не подавало ніяких вісток, тепер інформує, що в Ґданську йдуть дискусії поміж робітниками. Цю вістку подали в польськім радіо щойно після того як преса Західньої Европи широко інформувала про страйк і заворушення у Ґданську. Повідомляють також, що поміж робітниками і поліцією дійшло до сутичок біля пам'ятника виставленого у честь загинувших в 1970 році робітників у перших заворушеннях в Ґданську, що розпочали конфлікт поміж польським робітництвом а урядом.

В РИМІ ТЕРОРИСТИ ОБСТРІЛЯЛИ СИНАГОГУ

Рим, Італія. — В суботу, 9-го жовтня ц.р., невідомі терористи кинули бомби та обстріляли тут з ручних машинових крісів товпу жидівських вірних, що виходили з сінагоги, вбиваючи дворічного хлопчика і пораннюючи 34 особи, деяких дуже серйозно. Свідки подали різні версії, але майже всі були однозгідні в тому, що цей напад на безборонну групу людей виконало двоє мужчин „з темним кольором обличчя".

Італійська поліція ствердила, що терористи кинули п'ять бомб і постріляли сальви з ручних машинових крісів на 250 осіб, що виходили по закінченні релігійної відправи в синагозі для відзначення урочостостей з нагоди бар міцви, під час якого дітей приводять в синагогу для спеціяльного благословення.

Папа Іван Павло II гостро осудив цей терористичний напад. Ізраїльський кабінет, засуджуючи цей злочин, заявив, що недавня зустріч папи з Ясіром Арафатом, головою Палестинської Визвольної Організації, спричинила активізацію антисемітських виступів в різних країнах світу. Таке саме обвинувачення повторив головний рабін Ізраїля, Шльомо Ґорен, в інтерв'ю поданому „Радіо Ізраїль" негайно після нападу.

ВІДБУЛАСЯ КАНОНІЗАЦІЯ ПОЛЬСЬКОГО СВЯЩЕНИКА КОЛЬБЕ

Рим, Італія. — В неділю, 10-го жовтня ц.р., відбулася врочиста канонізація о. Максиміліяна Кольбе, польського священика, який пішов добровільно на смерть замість іншого в'язня, Францішка Ґайовнічека, в нацистському концентраційному таборі в Осьвєнцімі в 1941 році.

Беручи активну участь в канонізації, на якій була присутня офіційна делеґація комуністичного режиму з Варшави, Папа Іван Павло II гостро осудив розв'язання „Солідарности" в Польщі. Промовляючи до 150,000 паломників на площі св. Петра, Папа порівняв жертву життя того священика в обороні життя другої людини з теперішнім топтанням прав людини в Польщі. Серед маси народу було 5,000 паломників з Польщі, як була теж восьмичленна делеґація польського уряду під проводом Єжого Оздовського, заступника голови польського сойму, який два дні раніше розв'язав „Солідарність".

Нав'язуючи до подій в Польщі, Папа говорив, що ці події викликали велику хвилю протестів в цілому світі, додаючи:

„Свята Столиця і Церква в Польщі зробили все що в їхніх силах для того, щоб ці безправ'я не були зроблені. Навіть тепер вони оборонятимуть законні права робітників. В цьому врочистому дні канонізації св. Максиміліяна Кольбе я благаю всіх людей доброї волі молитися за польський нарід"

Як відомо, в 1941 році о. Кольбе забрав місце одного з 10-ох в'язнів в Осьвєнцімі, яких нацисти мали розстріляти, як пімсту за втечу одного в'язня. Отця Кольбе мучили через десять днів і вкінці вбили його встрикнувши йому карболову кислоту.

На канонізації був також 82-літній Францішек Ґайовнічек. Він плакав цілий час під час тригодинної церемонії, кажучи, що він не втратив „духового контакту" зі своїм спасителем від часу його смерти.

Москва критикує Реґена за нові санкції проти Польщі

Москва, СССР. — Совєтський уряд скритикував президента Роналда Реґена за впровадження нових економічних санкцій проти Польщі, твердячи, що він намагається погіршити економічне положення польського народу.

Президент Реґен проголосив минулої суботи, що американський уряд відтягає від Польщі статус найбільшої упривілейованої нації, яким Польща втішалася на протязі останніх 22-ох років, кажучи, що „ЗСА не може стояти бездільно, коли польський парлямент розв'язав „Солідарність" і гостро обмежив будь-яку нову діяльність професійних спілок".

Повторюючи критику ЗСА за офіційним повідомленням аґентства ТАСС, московське радіо додало, що Реґен проводить „політику вмішування у внутрішні справи суверенних країн".

„Голова американського уряду не скриває цілком свого заміру, щоб новими санкціями погіршити положення польської економіки, і на ділі підтверджує, що З'єднані Стейти Америки відктито шантажують польський уряд тими новими санкціями і натискають на „зміни" у внутрішній політиці Польщі", — твердило московське радіо.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Страхітливі злочини

Існують безчисленні роди злочинів. Клептомани крадуть по крамницях, що їм попаде під руку, — у підземках і на вулицях малолітні злочинці виривають жінкам торбинки або, тероризують ножем чи пістолею, перешукують у прихожого кишені, — схоплюють дітей, щоб від багатих батьків дістати великий викуп, — банках й інших фінансових установах „фахівці" переводять мільйонові мальверсації, — за останньої світової війни з погонею за харчами несовісні люди викрадали у дітей додаткові картки на молоко, — по всьому світі йде торгівля наркотиками, і хоча чесних людей є таки більше як нечесних, проте те відношення на наших очах зміняється у користь затрати почуття чесности.

Але з усіх злочинів найгірший — вбивство. Бо Господь дав людині те найдорожче, чим є життя. Тому треба дорожити життям власним і чужим. Позбавляти другу людину життя — це не тільки ламання заповіді Божої, але й здичіння, негідне людини. Були в історії людства такі періоди, як людоїдство, — у середніх віках скривались у кущах на перехресті доріг „равбріттери", які грабували подорожніх, — у першому періоді історії Америки стрижнем народної справедливости був самосуд „лінч", — в европейському середньовіччі панувало „право п'ястука" — „фавстрехт". Але з розвитком цивілізації, із поступом техніки, із поширенням добробуту зростало й злочинство — кількістю і ступенем жорстокости.

Кримінологи, психіятри, психологи та соціологи дійшли до переконання, що існують різні причини того найбільшого злочину, яким є вбивство. Жадоба гроша, щоб дістати гроші, які належали жертві, що була забезпечена на велику суму. Жадоба пімсти за дійсну чи уроєну кривду. Заздрість і зроджена зі заздрости до суперника ненависть. Вибух непогамованого гніву у сварці. Отож є вбивства з премедитацією, передумані, заплановані, є вбивства спонтанні, коли людина затрачує свідомість свого діяння. Найгіршим із усіх родів убивств — це безглузде вбивае для своєї приємности. Це психопати чи деґенерати чи такі садисти, які відчувають радість і насолоду, як можуть нанести ближньому, інколи зовсім невідомим особам, ту найбільшу кривду, якою є позбавлення життя.

В останніх тижнях вся Америка потрясена особливим злочином: семеро осіб уже померло і десятки є в шпиталях, бо проковтнули несвідомо капсулі „Екстра стернґт Тайленолу". Тайленол — найлагідніший із усіх популярних засобів проти болю голови, з приблизно таким хемічним складом, як у передвоєнній Польщі був популярний „коґуток". Лікарі поручали тайленол, який не має саліцилу, що декому розстроює шлунок, та не має ніяких побічних проявів („сайдеффект"). Тому винахід і продукція тайленолу втішалися великим збутом, він був на полицях харчових крамниць, — для придбання тайленолу не треба лікарської рецепти, так само, як на придбання аспірини чи „боффарини". Виявилося, що хтось — один злочинець чи також його спільники — стягав з полиць пуделка „Екстра Стренґ Тайленол", дбайливо і терпеливо розділював у себе вдома окремі піґулки, добавляв туди краплину чи порошину страшливої отрути, популярно відомої, як „ціянкалі", і клав назад на полицю аптеки.

Сотні фахівців з міської, стейтової і федеральної поліції, Еф-Бі-Ай, з допомогою токсикологів почали вести слідство, де і як можна було доконати такий страшний злочин. Вбивник напевно не знав, хто саме купить пляшинку з затруєними капсулями тайленолу, — він, — твердив один видатний психолог, — напевне сидить дома, вичитує газети, тішиться, що його маніпуляція з піґулками тайленолу дістала такий розголос і що йому „вдалося" вбити вже стільки осіб. Фірма „Джансон і Джансон" проголосила нагороду 100,000 долярів тому, хто допоможе схопити злочинця. Чинники безпеки дістають тисячі телефонів і перевірюють кожну таку вказівку, але покищо той масовий вбивник, мабуть хтось, хто хоче мститися на фірмі „Джансон і Джансон", чи на його філіяльній лябораторії, де продуковано Тайленол втішається волею і, певне, пошаною своїх членів родини, знайомих, приятелів. Така людина не знає, що таке гріх, що таке злочин, що таке докори совісти. І такого злочинця найти трудніше здемаскувати й покарати. Ясно, що такі злочинці можуть зроджуватися тільки в атмосфері такого ультра-лібералізму й потурання злочинцям, як це діється в Америці.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД ПОВІДОМИВ 10-ГО жовтня, що ізраїльські війська не вийдуть із Ливану, поки бейрутський уряд не підпише забезпеченевий договір з Ізраїлем та не поверне всіх ізраїльських полонених, що перебувають в Сирії та Ливані. Ізраїльтяни вимагають також, щоб рештки Палестинської Визвольної Організації залишили терен Ливану перед спільним відтягненням сирійських та ізраїльських військових частин. Офіційні ізраїльські чинники попереджають, проте, що це, так би мовити, „вступні вимоги", що залишають шлях відкритим для евентуальної можливости, що сирійці бажатимуть вивести свої військові загони одночасно із ПЛО, на що ізраїльтяни погодяться.

Михайло Кучер

ЗА ЩО БОРОЛИСЬ І ЩО ОТРИМАЛИ

Ще інакше кажуть ; за що боролись на те напоролись. Це стало майже конденсатором критики Совєтського Союзу і його політики.

Як же воно все таки? Невже люди, які вірили у „світлі ідеали революції" були так злочинно наївні і дійсно не знали за що борються та йшли на смерть.

Під сучасну пору для мислячих людей у цілому світі — вже ясна картина совєтського суспільства. Відомі страшні факти сталінської доби, економічна нужда більшости населення, кар'єризм, хабарі, злодійство, алькоголізм, злочинність. Відомо, що деструктивні ґени совєтської системи просякли у всі клітини суспільства. Вже навіть західні комуністи не можуть заперечувати, що життя у Совєтському Союзі велика моральна мука і то постійна. Тому виникає цілком логічне питання — звідки і як усе це постало. Чи будівничі „нового" суспільства неправильно зрозуміли Маркса. Та ж більше ста років люди вивчають Маркса. Невже всі вони помилились? У самому Совєтському Союзі десятки тисяч дипломатичних спеціялістів займаються вивченням і поясненням „вчення" Маркса і роблять це „творчо", бо як же інакше? Чи всі вони помиляються, а, може, зрозуміли правильно.

Або група „поганих" захопила владу та поневолила добрі хороші народи і накинула їм злочинний характер режиму.

Є люди на Заході, які сподіваються, що при першій нагоді народи Совєтського Союзу скинуть теперішню владу.

Який врешті соціялізм збудовано в Совєтському Союзі — „незрілий", „зрілий", або вже „перезрілий". І якого він характеру — ленінського чи сталінського, або брежнєвського.

Є совєтські дисиденти на Заході, які впевняють, що в СССР збудовано власне такий соціялізм, за який боролись. Тільки спочатку не передбачено кривавого терору.

А що сподівалися народні маси? — повірили совєтській пропаґанді і погодилися знищити мільйони ворогів — чиїх? Ворогів кому?

Отже збудовано соціялізм згідно із вказівками мудрих вождів. А що всі совєтські вожді надзвичайно мудрі — це вже аксіома і всі їхні рішення без винятку історичні.

Якщо у західніх тепер вільних суспільствах почнуть будувати соціялізм, то він буде також совєтського зразка з дуже незначними змінами місцевого характеру. Ну, хоч би тому, що Захід не має свого Сибіру, хіба що вдячний Совєтський Союз запропонує тоді вже „братнім" західнім народам пляжі Льодового океану.

Совєтські „творчі" інтерпретатори Маркса можуть легко пояснити, що повне насильство над людиною постає із турботи про неї. Соціяльна нерівність у Совєтському Союзі не знищена. Вона тільки міняє форму і стає більше видимою на Заході. Суспільна нервовість у Совєтському Союзі означає не що інше, як засади соціялістичної рівности — кожному за потребою.

Наївні чужинці — і наших також не бракує — як туристи приїжджають до Совєтського Союзу. Такий турист прийде до церкви — скільки їх було, а скільки залишилося він не знає — і побачить, що христять дитину, або якийсь бородатий інтеліґент перехристився і вже готові статті, або й книги про те, що в Совєтському Союзі помітне „релігійне відродження". А що дитину христити крадькома від батьків принесла баба такий турист ніколи не довідається та й знати таке не хоче. При тому такий чужинець обов'язково покликається на довірочні розмови з якоюсь Наташею, Колею чи Васею — приятелями, а звідки вони взялися? — не підозріваючи, що говорить з аґентами КҐБ.

У Совєтському Союзі, практично, трудно знайти людину, яка б не лаяла та не зневажала б систему інколи сміливіше як дисиденти.

Який же висновок з таких фактів? Совєтська влада на краю загибелі, бо її всі критикують. Або в Совєтському Союзі ніхто не вірить в марксизм. Також правда. Але студенти роблять іспити з марксизму — бо інакше не можна, не буде диплому і доброї платні на праці.

Як відноситися до таких фактів — писати статті про завтрішній загин Совєтського Союзу, чи йти шляхом нелегкого виявлення системи та її рушійних сил. Історичний логічний підхід до совєтської системи виключає її зрозуміння. Коли розвіявся романтизм революції, чи її романтика і треба було якось жити в нових умовах, то виявилася неприємна несподіванка — правда. Зблідли перші герої, але залишилася бюрократія з чинами, привілеями, замилюванням очей пропаґандою, залишилися ЦК, КҐБ, Академія Наук, Спілка письменників. Залишилася нова червона шляхта, проти якої ніби починалась революція. Усі ті люди їздять у персональних ав-

(Продовження на ст. 3)

Сенсаційний рукопис з праісторії України

Накладом видавництва „Вентедж Пресс" у Ню Йорку появилася в 1978 році невелика розміром книжка Івана Стойка: „Letters to God's Eye" („Листи до Божого Ока") з підзаголовком: рукопис Войнича вперше розшифрований та перекладений на англійську мову.

Вільфред Войнич, торгівець рідкісних книжок, купив цей рукопис у Єзуїтській Школі Мандраґоне в місцевості Фраскаті, в Італії, в 1912 році. До рукопису був дочеплений, весь полинялий зі старости таємничий лист з-перед 300 років. Дата листа — 19-го серпня 1666 року, його автор — ректор празького університету Йоганнес Маркус Марчі, а його адресат проф. Анастазій Кірхер, відомий в тому часі мовознавець та спеціяліст шифрованих кодів у Римі.

Можна додумуватися, що змістом цього стародавного листа було прохання Кірхера відчитати цей таємничий рукопис.

На жаль, цей лист, замість до рук адресата, попав до книгозбірні Князівського Дому в Пармі, а звідтіля, до згадуваної вже, школи Мандраґоне. І, щойно по 300 роках, згаданий лист і рукопис побачили світло денне та разом з Войничем переїхали напостійно до ЗСА. Маючи надію цей рукопис добре згрошовити, Войнич старався наперед розшифрувати його зміст при допомозі, відомих тоді, мовознавців та криптологів. На жаль, таємничий рукопис не піддавався найбільш складним шифровим ключам.

По смерті Войнича, родина продала цей рукопис Гансові Кравзові, торгівцеві рідкісних книжок в Ню Йорку, який на протязі багатьох років намагався його продати за фантастично високу ціну — 160,000 дол. А коли покупець не з'являвся, забавився в мецената та подарував його Бібліотеці Єйльського університету, де він й досі лежить на почеснім місці, у відділі Рідкісних рукописів.

І. Стойко дізнався про існування рукопису Войнича зі статті Ґенвілла Туґуда „Таємнича книжка, якої ніхто не може перечитати", в одній із популярних американських газет, та не гаючи часу, придбав його мікрофільм з метою його розшифрування.

Ані видавництво ані сам автор не подає про себе жадних біографічних, ані професійних даних, але з деяких натяків у його книжці можна додуматися, що він має набиту руку в ділянці криптографії, яка становить, або його професію, або високозаавансоване замилування.

Розшифрування якогонебудь тексту пов'язане з двома невідомими: шифром та мовою. Перейшовши всі відомі шифри та мови, автор спинився врешті на старослав'янській мові, яка виявилася ключем для відчитання рукопису Войнича. Основою вибору тієї мови стала авторова гіпотеза, що її він докладніше аналізує в 1-ій частині своєї книжки — „Досліди минулого" —, згідно з якою поділ слов'ян на окремі народи відбувся, не у IX сторіччі нашої ери, але у IV сторіччі до нашої ери. На потвердження цієї гіпотези, автор наводить історію македонців, що перші відділилися від спільного слов'янського пня. Покищо автор розшифрував тільки дев'ять сторінок цього рукопису, які переклав на англійську мову, та, поряд, із оригінальним текстом, історичним вступом та шифровою азбукою, опублікував у формі згаданої книжки. Заголовок для неї він запозичив із заголовку рукопису Войнича. На думку автора, цей рукопис був написаний в мові стародавньої Русі, перед народженням Христа, що до речі, йде в розріз із вченням нашої історії, згідно з яким наші славні русичі, перед прийняттям християнства, були анальфабетами. Тому книжка „Лист до Божого Ока" — контроверсійна та наявний виклик доцьогочасній науці

Сам рукопис має епістолярний характер, провідна нитка якого протікає крізь різні фази горожансько-релігійної війни, що ведеться на території стародавньої Русі, поміж „орою" та „хозарами", при чому, обі сторони вважають себе законними володарями Русі. „Ора" критикує „хозар" за відсутність у них релігійної толеранції.

Автор намагається подати генезу багатьох семантично та історично незрозумілих для читача слів, як, наприклад, слово „ора", яке він виводить від слова орати. Себто „ора" (чи у множині „ори") — це хлібороби.

Я не вважаю себе ані істориком, ані лінґвістом, ані археологом, тому залишаю фахову оцінку тієї книжки та спробу перекладу цього таємничого рукопису науковим фахівцям. Але заки появиться така рецензія, я хотів з журналістичного обов'язку звернути увагу українських читачів на появу цієї небуденної книжки, з уваги на її пов'язаність з праісторією України.

Лев Яцкевич

ЗГІДНО ЗІ СЛОВАМИ ПРЕЗИДЕНТІВ БАГАТЬОХ великих фірм в Америці, Уряд Роналда Реґена, в намаганні, щоб зменшити федеральний дефіцит, плянує скоротити видаткування на військові цілі та на соціяльне забезпечення. Причиною цього нового задуманого законопроєкту є побоювання, що федеральний дефіцит може некорисно вплинути на оздоровлення економічної ситуації ЗСА.

М. Бескид

„СВІТ ЛОВИВ МЕНЕ, АЛЕ НЕ ВПІЙМАВ"

(В пошану філософа Григорія Савича Сковороди)

II

Загально знається, що Сковорода залишив понад 20 філософічних творів, які стверджують, що —„коли дух людини веселий, думки спокійні, серце мирне, та усе світле, щасливе та блаженне є філософією життя".

Сковорода - композитор співак та музик

Сковорода компонував також пісні і деякі з них ще за його життя увійшли до репертуару народних співаків, кобзарів та лірників, а також були поширені між селянством. У театральній пєсі „Наталка Полтавка" її автор Іван Котляревський уводить в ролю Возного Тетерваковського, що є одним із героїв п'єси, — причти Сковороди та співає Сковородою створену пісню „Всякому городу нрав і права". Слід пояснити, що саме слово тетервак, по-грецьки — Салакон, означає лицемірного хапуна й хвастуна, якого в дійсності представляє Возний в „Наталці Полтавці".

Був він також великим любителем співу та був обдарований милозвучним голосом, тому в серпні 1742 року заанґажовано його до придворної царської капелі в Петербурзі, але коли 1744 року капеля прибула до Києва, то Сковорода її покинув та залишився в Києві, щоб продовжувати навчання у Києво-Могилянській Академії. Слід підкреслити, що Сковорода був обдарований великими музичними здібностями і вславився як виконавець пісень та автор їх композицій та мелодій.

Сковорода грав на багатьох інструментах, як на сопілці, флейті, гуслах, на скрипці та на бандурі, і Тарас Шевченко в своїй повісті „Близнюки" пише про Сковороду не лише як про філософа, поета та педагога, а також як про визначного композитора музиканта.

Перебуваючи в Петербурзі, Сковорода там міг поглибити свої здібності, але коли побачив, що царський двір — це кубло обманів і злочинів, — як це він описує в листі до Ковалинського, — він повернувся до Києва до його Києво-Могилянської Академії, при чому відхилив він пропозиції бути професором Троїцької Академії в Москві.

Сковорода — знавець мов і мандрівник

Навчаючись в Могилянській Академії, Сковорода вивчив грецьку та латинську мови, а опісля мандруючи по Европі, опанував він не лише інші слов'янські мови, а також — німецьку та італійську. В 1950 році до Мадярщини виїхала експедиція генерала Вишневського, щоб в Токаї вивчати культуру виноградної лози, то в ній приймав участь Сковорода як знавець мов та музики і як власник доброго голосу, щоб співати в православній церкві, яка існувала при загальній експедиції. Тоді Сковорода побував не лише в Будапешті, а також в Братиславі та у Відні, а опісля відвідав Німеччину, Італію та Польщу, познайомившись із їх наукою, мистецтвом, звичаями та фолкльором, що значно поглибило його освіту, як знавця мов та культури різних народів Европи.

Помандрувавши по країнах Европи, Сковорода повернувся в Україну і тоді більше як 25 років жив як мандрівник, — побуваючи в Києві, Харкові, Переяславі, Полтаві та Чернігові, а також користав від гостинности вільнодумних поміщиків та деяких монастирів і втішався доброю опінією народного мистця-філософа, який симпатизував з тими, які змагалися проти Москви та Польщі.

Підсумки про спадщину Сковороди

Відносно філософії Сковороди існують суперечні погляди: одні, головно автори підсовєтської України, наводять, що Сковорода був атеїстом і матеріялістом, а українці науковці у вільному світі твердять протилежно. З життєпису Сковороди знаємо, що він завжди цікавився вихованням молоді, бо ціле своє життя був учителем і мав він широке знання педагогічних проблем тодішньої науки. Він домагався, щоб виховання і освіта були безплатні, а тим самим доступні, однаково для бідних і багатих. Головний принцип педагогіки Сковороди — це вимоги, щоб навчання було природне, яке сприяло б для розвитку вроджених здібностей, а не накидувало дітворі послушництво та підхлібство.

В дійсності Сковорода був українським патріотом, бож не поїхав вислужуватися до Петербурґу чи Москви, де міг би осягнути високі становища, а залишився поетом-мандрівником, який словом боровся проти поневолення України. Український народ глибоко шанує свого мандрівника-філософа, який ціле своє життя проповідував думки волі, рівноправности та суверенности нашого волелюбного народу.

Відзначуючи роковини Сковороди, ми всі в розсіянні, по всіх континентах, склонім наші голови його світлій пам'яті, наводячи слова з поеми Куліша, який писав:

„Ти Грицьку, справді був
святий
Подвижник серця
чистоти...
Ти правди жрець був
і пророк!"

Ярослав Татомир

ДІЇ УПА НА ЗАКЕРЗОННІ У РОКАХ 1944-1947

I

На протязі чотирьох років — від 1944 до 1947 років — на наших, найбільш на захід, висунених землях, на т. зв. Закерзонні (Лемківщина, Засяння, Холмщина) проходила боротьба Української Повстанської Армії проти військ комуністичної Польщі та проти чехо-словацьких і совєтських прикордонних військ. Про цю боротьбу український загал знає дуже мало.

Сьогодні у 40-ву річницю постання УПА, хочемо пригадати ці змагання. Хай ця стаття буде маленьким вінком на незнані могили тисячі вояків УПА, які поклали свої голови у нерівній боротьбі за свій нарід.

Найбільшою і найбільш документальною історичною працею про змагання УПА на Закерзонні є, по сьогодні, польська праця (докторська дисертація) двох молодих істориків, працівників Військового історичного інституту, Антона Щесняка і Вячеслава Шота, „Дроґа до ніконд".

Ця велика, 600 сторінкова, праця вийшла з видавництва польського міністерства оборони невеликим накладом — 3,830 примірників. Друге видання тієї праці знищено, а авторів, згідно з достовірним джерелом, звільнено з праці.

Яканебудь праця з політичною тематикою, видана у комуністичній країні, не може бути вповні об'єктивною, бо політичний об'єктивізм для комуністів є анатемою, небезпечним злочином, державною зрадою. Але не зважаючи на це, „Дроґа до ніконд" — це історична праця, що дає дуже багато вартісного матеріялу для теперішних і майбутніх дослідників історії УПА. Велика, прямо безцінна її вартість у тому, що її автори мали змогу користати з таких джерел, які доступні тільки для вибраних членів Комуністичної партії. Йдеться тут про такі джерела як, наприклад: архів міністерства внутрішніх справ, архів корпусу внутрішньої безпеки (польське КҐБ), центральний військовий архів, архів державного репатріяційного уряду, архів команд міліції у Ряшеві і Люблині, різні судові архіви, архіви міністерства справедливости, акти судових розправ проти деяких старшин УПА і багато інших. Ці матеріяли недоступні сьогодні не тільки для нас, але взагалі для людей вільного світу.

У показнику джерел вираховано коло 300 позицій, у тому 17 українських праць. Вісімдесят сторінок тієї праці — це табелі і мапи розміщення куренів і сотень УПА на Закерзонні, розміщення польських і чехо-словацьких військових відділів, персональний склад куренів і сотень УПА, озброєння поодиноких відділів УПА, дані відносно виселення українського населення і т. п.

„Дроґа до ніконд" дає багато матеріялу про дії УПА на Закерзонні, маловідомого а то й зовсім невідомого українському загалові. У цій статті передаємо, очевидно у дуже сконденсованій формі, найважливіше з тієї історичної праці.

Організація і структура ОУН і УПА на Закерзонні

Автори кажуть що, до 1939 року впливи українського націоналістичного руху на Закерзонні (Лемківщина, Засяння і Холмщина) були, з винятком Перемишля і Перемищини, дуже малі. Щойно у 1939-1941 році ті терени охопила організаційна сітка ОУН і вони стали пізніше складовою частиною ОУН-УПА Західньої України.

Центром соціялістичного руху на Закерзонні був, — кажуть автори, — Сянік. Дуже розвинена була „українська націоналістична конспірація" у повітах Кросно, Ясло, Горлиці і Новий Санч, сильний був український націоналістичний рух теж у повіті Ярослав і на Холмщині.

Щоб з'ясувати місце УПА-Закерзоння у загальній структурі УПА, автори з'ясовують що, УПА розподілялася на чотири Операційні групи:

1) УПА-Північ (Волинь і Полісся); 2) УПА-Південь (район Кам'янця-Подільського і південні частини Житомирщини, Вінничини і Київщини; 3) УПА-Захід (Галичина, Буковина, Карпатська Україна і східня частина воєвідства Любельського, Ряшівського і Краківського); 4) УПА-Схід, що мала обіймати північну частину Житомирщини, Київщини і Чернігівщини. УПА-Схід не вийшла поза стадію плянування, з причини, — кажуть автори, — незацікавлення населення тих теренів націоналістичними кличами.

УПА-Захід мала шість Воєнних округ: 1) Лисоня (район Тернопільщини; 2) Говерля (Буковина); 3) Чорний ліс (Станиславівщина); 4); 4) Маківка (Стрийщина, Дрогобиччина, Самбірщина); 5) Буг (Львівщина); 6) Сян (Закерзоння).

До 1945 року відділи УПА на Закерзонні були або відділами 6-ої воєнної округи УПА-Захід, або рейдуючими відділами інших округ.

У червні 1944 року Мирослав Онишкевич, тоді ще заступник команданта воєнної округи „Буг", зорганізував у повіті Ліско, із груп т. зв. Народної Самооборони та із колишніх поліцистів при сотні УПА, у силі 70 людей кожна. Командантами цих сотень стали: Володимир Шиґельський („Бурлака"), Іван Козеринський („Бір") і Володимир Качор („Пугач"). Шиґельський обняв теж команду над цілістю.

У липні 1944 року прибув на Закерзоння, до села Жерниця Вижна повіт Ліско окружний провідник ОУН „Луговий; із відділом 100 людей. З ним прибув Василь Мізерний),„Рен"), пізніший визначний командант куреня УПА. „Луговий" перевів реорганізацію існуючих сотень УПА і створив курінь, що його командантом став „Рен". Цей курінь, що його називали теж курінь „Лемківщина", розрісся укороткі до 11 сотень і 2,000 вояків.

Сотні куреня „Рена" перейшли двомісячний вишкіл у теренознавстві, зброї, у тактиці партизанської боротьби і т. п. Вишкіл цей відбувся у Ліському повіті, у районі Букового Бедра і перевели цей вишкіл інструктори, прислані із старшинської школи УПА-Захід.

У лютому 1945 року устійнено кордон між Совєтським Союзом і Польщею. Це утруднило зв'язок Закерзоння із проводом ОУН та з головною командою УПА, що й стало причиною переорганізації ОУН і УПА Закерзоння.

Ця переорганізація почалася у березні 1945 року і закінчилася восени 1945 року.

(Продовження буде)

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ-СОЮЗОВЦІ! УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ РОЗПОЧИНАЄ ОРГАНІЗАЦІЙНУ ОСІННЮ КАМПАНІЮ, ЗАВДАННЯМ ЯКОЇ Є ПРИДБАТИ ДО КІНЦЯ РОКУ 1,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ. ТІЛЬКИ СПІЛЬНОЮ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЮ БЛАГОРОДНУ МІСІЮ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

Митрополит Мстислав на святкуваннях в Чикаго

(Фото О. П.)

Митрополит Мстислав виголошує проповідь. Зліва — о. Орест Кулик.

У неділю, 19-го вересня, під час Архиєрейської Служби Божої в церкві св. Софії в Чикаго, Митрополит Мстислав завершив чин підвищення настоятеля парафії о. Ореста Кулика на митрофорного протоієрея.

Того ж самого дня, під час бенкету, о. О.Куликові було вручено диплом доктора філософії від семінарії Табор, Вест Палм Біч, Фльорида, в ділянці дитячого родинного дорадника.

За своїх 32 роки священства на сході ЗСА та в околиці Чикаго о. Кулик залишив сліди доброї душпастирської праці і доброго організатора, тому о. Кулика скрізь люблять і шанують. Тут в Америці народженого сина емігранта, Кулика, може найбільше люблять і шанують за те, що після Другої світової війни, отець, тоді американський сержант у Европі, заступався та врятував багатьох українців із Наддніпрянщини від насильного вивезення до СССР.

У ЗСА є свідки того, що сержант Кулик здивованим совєтським енкаведистам чистою українською мовою заявляв: „На ніяку родіну не поїдуть, якщо вони не хочуть". Згодом цей сержант підписував і організував афідавіти та спроваджував українців із таборів Ді-Пі до ЗСА.

Ще 13-літнім хлопцем Орест Кулик втратив батька, виростав під час депресії тяжко працював, добре вчився і завжди помагав іншим. Після військової служби, колишній сержант повернувся до школи і закінчив духовну семінарію св. Андрія у Вінніпеґу, Канада; згодом одружився і був висвячений у Філядельфії.

З нагоди відзначення митрою о. Кулика, з участю Митрополита Мстислава, маленька церква св. Софії була переповнена парафіянами і гостями, що стояли у дверях і поза дверима церкви.

На бенкеті у честь митрофорного протоієрея було біля 200 гостей. Між багатьма промовцями, духовенством і світськими особами були Митрополит Мстислав, о. Федір Білецький, голова чикаґівського деканату з собору св. Володимира, голова парафіяльної управи св. Софії Лука Ботвин, д-р Джеймс Колсон, представник семінарії Табор, Омелян Плешкевич, голова Української Світової Кооперації, та о. Митрат Маріян Бутринський, настоятель української католицької парафії свв. Володимира і Ольги.

Отець Бутринський, покликаючись на надходяче 1000-ліття хрищення України та наводячи приклад дружби і співпраці поміж православною парафією собору св. Володимира і католицькою парафією свв. Володимира і Ольги, висловив бажання поширення співпраці і дружби всіх українських церков Чикаго й околиці.

У мистецькій частині бенкету виступили Ансамбль юних бандуристів ОДУМ-у під керівництвом Олексія Пошиваника та Струнний ансамбль ОДУМ-у, керівник Віктор Войтихів. Господарем бенкету був Павло Коновал. Про діяльність митрофорного протоієрея О.Кулика англійською мовою говорила Віра Коновал секретар філії ОДУМ-у в Чикаго.

О.П.

Загальні Збори 8-го Відділу ОДВУ в Клівленді

В суботу, 11-го вересня 1982 року, відбулися Загальні збори ОДВУ в Клівленді, Огайо.

З огляду на важкий стан здоров'я голови Управи проф. Якова Кльованого, вибрано нову Управу в такому складі: проф. Михайло Пап — голова; д-р Андрій Жгута — заступник голови; д-р Дмитро Павлишин — імпрезовий референт, інж. Василь Хміляк — організаційний референт, Зенон Єзерський — секретар, Микола Петрівський, скарбник і господарський референт. Контрольна комісія: інж. Ярослав Кришталович, голова; Петро Дац і інж. Пилип Трач — члени.

На зборах вирішено відбувати місячні інформаційні сходини, на яких дискутуватимуться події в поневоленій Україні та активність української громади в діяспорі.

Перший дискусійний вечір відбудеться у суботу, 30-го жовтня, в 6-ій год. вечора в залі Кардинал Сейвінґс в Пармі, Огайо. Тема вечора — розвиток подій довкола Централі УККА.

М.Пап

Інститут св. Володимира в Торонто

Кожна громадська інституція, що робить будь-яку культурну роботу має за собою якесь „запілля", з якого черпає потрібну поміч, коли знайдеться в невигідній ситуації.

Інститут св.Володимира жадного „запілля" не має, помимо того, що є на услугах усього українського громадянства, не тільки міста Торонто й цілої провінції Онтаріо, але й густо- часто наших шанових сусідів із З'єднаних Стейтів Америки. Інститут побудований як громадська установа й так веде свою працю для української громади в цілості. Ніхто й ніколи в Інституті не робив, не робить і не робитиме жадних організаційно-політичних чи релігійних різниць. Тут є місце для всіх. Студенти, члени, гості—всі трактовані гостинно, ввічливо й однаково. Ніхто не має жадних привілеїв.

Дирекція Інституту, під проводом невтомного д-ра П.Т.Смельського, працює з усіма іншими громадянами й до всіх у потребі звертається за порадою чи поміччю. Саме тепер Дирекція була змушена обставинами звернутися до нашого громадянства о поміч, що необхідна до дальшого ведення праці інституту. Є ще деякі повинності фінансового порядку, що не терплять проволоки й таки в найближчому часі мусять бути вирівняні.

В обличчі того Дирекція вирішила покликати до життя т. зв. комітет Допомогової Кампанії Інституту, що на прохання Дирекції, очолив його знаний усім у Канаді й поза її кордонами д-р Михайло Луцик. Завданням згаданого Комітету є зібрати належну суму грошей, щоб вирівняти застарілі фінансові зобов'язання. І тільки в тій цілі д-р М.Луцик разом із цілим Комітетом звертається до всіх українців доброї волі в Канаді й Америці з проханням о помічі.

Хто був у Торонто, той напевно мав змогу оглянути прекрасні будинки Інституту, що побудовані напроти Торонтонського університету, та всі його приміщення й устаткування. Інститут не є зарібковою установою, бо поклав у свою програму культурновихові та наукові завдання. Тому саме до Інституту прибувають студенти з усіх усюдів і користуються всім тим, що Інститут для них придбав. Крім звичайних студій у Інституті молодь вивчає: українознавство в цілості, а українську культуру й спадщину—в міру можливостей. Мистецтво театральне, музичне, хорове й рукотворче—все це є на порядку кожного дня науки. Тут навчаються й виховуються молоді люди на майбутніх наших національно-свідомих професіоналістів і заразом, суспільно-громадських провідників.

Кличемо й апелюємо до всіх громадян не відмовити помоч Інститутові й заразом нашій рідній молоді.

Володимир Марко

Володимира Васічко матиме індивідуальну виставку в Ню Иорку

Віра Васічко на тлі своїх праць.

Перед виставкою образотворчого мистецтва мисткині Володимири Віри Васічко, що відбудеться в приміщеннях Об'єднання Мистців Українців Америки, при 136 Друга Авеню від 24-го до 31-го жовтня цього року, хочу коротко познайомити громадянство з нею і її мистецтвом.

Вже від молодих літ вона захоплювалася малярством, але через тяжкі умови Другої світової війни не мала змоги сповнити свої мрії. Після війни опинилася на західніх землях Польщі, де започаткувала свої мистецькі кроки у Кошалівській Гімназії. Від того часу присвячувала кожну вільну хвилину на малярство.

Переїхавши до Америки, спершу до Ню Иорку, а опісля настало до Нюарку, Н. Дж., вона почала продовжувати свої студії малярства в мистецькій школі Самміт в Савт Орандж, яку закінчила з відзначенням. Дальше вчилася у таких знаних американських артистів: Генрі Ґассер, Джан Грабач. Николас Ріл, Ед Гейвас. Полін Лоренц та інших.

Окрім того, що є мамою двох синів, помагає чоловікові в його підприємстві, як рівнож бере участь у громадській праці, знаходить час на малювання образів, в яких знаходить любов і красу, що дає їй душевний спокій і життьове задоволення. Ця наполеглива праця є вислідом її знання та доказом мистецької різноманітної творчости.

Малює В.Васічко олією, вуглем, а найбільше переважають в неї акварелі. Характером її мистецької творчости є різноманітна техніка і стиль. Любується в природі, а спеціяльно в квітах, які пригадують їй наші Карпати, де виросла.

Першу свою виставку картин мала В.Васічко в 1972 році. Досі здобула була 20 різних нагород, з яких останню грошову нагороду одержала за „Мрячну стежку" в 1981 році від Товариства акварелістів в Ню Джерзі.

Брала і дальше бере участь в групових українських і американських виставках у Ню Джерзі, Ню Иорку і Пенсильванії. Картини В.Васічко знаходяться не тільки в Америці, але також в Канаді, Англії, Швайцарії, Південній Америці та інших частинах світу.

Належить до Союзу Українок Америки, 86-го Відділу, як також до інших українських та американських товариств, і є членом УНС, СУК „Провидіння" і інших. Останні два роки була головою Мистецької комісії стейту Ню Джерзі, який кожного року спонзорує величавий фестиваль в Ґарден Стейт Арт Центрі.

Відкриття виставки відбудеться в неділю, 24-го жовтня, о год. 1-ій по полудні.

Д-р Яр. В.Моцюк

За що...

(Закінчення зі стор. 2)

тах, дістають все, що хочуть задурно у закритих крамницях, мають гарні помешкання, закордонні меблі, курорти, безплатну медичну допомогу; їздять за кордон накупити одягу — офіційно „обарахолітся".

У Совєтському Союзі вже існує комуністичний вид суспільства. Можна навіть доказати засаду, що кожний отримує за потребою. Форма, правда, парадоксальна — кожному за його соціяльним становищем. І це „розумно". Малописьменний колгоспник не потребує йти на концерт симфонічної оркестри. Йому досить у сільському клюбі балалайки чи баяна.

Приклади можна побільшувати і вони не дадуть відповіді, що робити?

Існує думка, може песимістична, що суспільний устрій Совєтського Союзу постав природно, відповідно до соціяльних законів. Це не означає, що такий устрій хороший, або що він людям подобається. Совєтський Союз і його система — це суспільна пустеля, але у тій пустелі народились мільйони людей, які тільки у такій системі можуть жити і живуть. Інакше кажучи, людина пристосовується до свого соціяльного оточення і починає для нього працювати.

Що ж все таки робити? Не можна твердити, що спротив неможливий і непотрібний. Зовім навпаки. Коли ворог нас оточив і з оточення не можна вирватися — треба битися. І тут не можна оглядатися на пророків та вождів, які все знають. Люди врешті мусять розраховувати тільки на себе, на свою здібність до спротиву. Еволюція у Совєтському Союзі майже неможлива, або непомітна. І тому перед нами десятиліття боротьби, жертв. Солженіцин передбачає триста років, так я існувала династія Романових.

Одначе система вже дала активно незадоволених і готових до спротиву. Боротьба вже почалася. Тепер вона має форму дисидентського руху. Це найбільш важливе явище після революції 1917-го року. Дисидентський рух важливіший навіть як атомові бомби і лети в космос. Треба допомогти дисидентам і тим, що тут, і тим, що там, без огляду на те, що деякі з них з тих чи інших причин нам не подобаються. Насамперед, всі вони продукт совєтської системи. Вони вийшли з неї, часто працювали для неї як своєї, і, врешті, зрозумівши, цілковито її заперечили та борються з нею. Це не еволюція поглядів, а справжня революція.

Перехід від системи тотального поневолення до, на перший погляд, розхрістаної західньої демократії нелегкий. Він впливає на ментальність і викликає депресію та відчай — немає союзників для боротьби з совєтською системою і розчарування у своїх.

Шукання альтернативи — нелегке і воно не під силу невеликій групі дисидентів. Це завдання для цілої української діяспори. Сама боротьба з системою альтернативою не є. Не є альтернативою безконечне перераховування злочинів совєтської системи.

Сподіваємося розпаду Совєтського Союзу на національні держави без пляну, що настане буквально завтра після такого розпаду.

Росіяни пропонують затримання цілости теперішньої імперії, у якій невідомо яким способом за нового уряду буде всім національностям запевнене солодке життя.

Українська політична еміграція такий плян заперечує.

Св. п. проф. Олександер Монцібович

У липні ц.р. помер в Лондоні, Англія, св. п. проф. Олександер Монцібович, великий український патріот та науково-громадський діяч на терені цієї країни. Про його жертвенну працю серед українського громадянства в Англії я не буду писати, напевно про це напишуть інші.

Хто з нас, колишніх вояків Другої Української Дивізії УНА, що перебували в таборі полонених в Ріміні, не знав св. п. проф. О.Монцібовича, великого оборонця вояків Дивізії. Часи перебування колишніх вояків Дивізії в полоні — Вудіно, Беларін, Ріміні — були дуже важкі, особливо для молодих вояків, які вже й так мали підірване здоров'я в час фронтових дій і діставали туберкульозу. Кілька десяток з них померло з голоду і нужди.

Вже в таборі Ріміні створився „таборовий базар", в якому було можна заміняти хліб, тютюн та інші харчові продукти за годинники та інші речі. Згодом вояки почали вимінювати за хліб свої коци, черевики, що давали нам англійці. Діставати речі з магазинів було нелегко. В таких справах вояки зверталися до св. п. проф. О.Монцібовича, який не був в команді табору, але втішався великим авторитетом серед вояцтва та таборової команди, яка ніколи не ставила йому спротив в обороні колишніх вояків. Недаремно вояки називали проф. О.Монцібовича „батьком табору".

Після звільнення з полону я мав нагоду побачити проф. О. Монцібовича і почути його промову на двох конвенціях СУБ в Лондоні. Як колись в таборі полонених вояків, так і на цих двох конвенціях, він стояв на сторожі правди, не дбав, чи це подобалось комусь, чи ні.

Цей короткий спомин нехай стане н е в' я н у ч и м вінком на могилі улюбленого всіми колишніми вояками Дивізії УНА св. п. проф. Олександра Монцібовича, пам'ять про котрого залишиться в серцях всіх, що його знали.

Володимир Кваснiй

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність дня 26-го серпня 1982 року наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І ДІДО

бл. п.

СТЕПАН СЛЮСАРЧУК

Висловлюємо наше сердечне спасибі Всім, що зложили співчуття усні, телефонічні чи листовні, за квіти та за участь в похоронних відправах.

Особливо щиро дякуємо п. Степанові Щуровському та п. Марті Наконечній за їхню велику поміч Покійному під час Його тяжкої недуги.

Дякуємо отцям Бернардові Ваньчукові, Абрагамові Міллерові та Михайлові Кучмякові за відслуження похоронних відправ.

Наша щира подяка ВП. д-рові Миколі Климишинові за прощальні слова під час Панахиди.

Велике спасибі всім Рідним, Приятелям і Знайомим за Святі Служби Божі та за пожертви на церковні та добродійні цілі.

На СЛУЖБИ БОЖІ зложили:

по 10 дол. — М. і З. Василькевич, Д. Каськів, В. Стерхалюк, О. і М. Сявавко;
по 5 дол. — Р. Кальба, І. і Б. Левицькі, Н. Літинська.
Гроші переслано до о. В. Мельника, Куритиба, Бразилія.

На ЦЕРКВУ в ЛЮРДІ зложила:

20 дол. .... І. Грушкевич

На ШКОЛУ НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ в ДІТРОЙТІ зложили:

по 20 дол. — Л. і М. Григорчук, Х. і Л. Липецькі, Б. Ухач;
по 10 дол. — І. і С. Білий, О. і В. Гриньків, Г. і З. Камінські, Є. і С. Климишин, О. і Й. Крупяк, А. і Є. Пятишевський, О. і М. Сявавко, Л. і М. Томин, О. і М. Трешневський;
по 5 дол. — О. і В. Баран, Р. Дацко, П. Стасів.

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

по 20 дол. — Ф. Кульчицька, 10-ий Курінь УПС „Чорноморці" (залога Ірі);
по 10 дол. — М. і С. Зубаль, Д. і Я. Кривий, І. Кучер;
5 дол. — О. Сливинський.

На ГАРВАРД зложили:

30 дол. .... І. і А. Сольчаник
25 дол. .... О. і М. Середа
20 дол. .... О. і М. Климишин
10 дол. .... Г. і Р. Татарський

До РОЗПОРЯДЖЕННЯ РОДИНИ зложили:

по 20 дол. — Д. і М. Наконечні, О. Янкевич;
по 10 дол. — Б. і Р. Андрушків, Я. Козак, С. і І. Король, Р. Недзвецька, Д. Ременюк, О. Ткачук, Я. Ткачук, Б. і Д. Федорук, М. Цісарук;
по 5 дол. — В. Бобяк, К. і С. Кобаса, М. Мартинюк.

Гроші переслано на фонд пластового видавництва.

Дружина — МАРІЯ
Син — ЮРІЙ з Родиною

В пам'ять моєї Найдорожчої МАМИ

бл. п. ГАЛІ ІВАНЕЦЬ

яка упокоїлася 11-го вересня 1982 р. в Чикаґо, Ілл.

складаємо 200.00 долярів

на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку.

Вудсайд, Н. Й. Дочка — ІРИНА і ОСИП БУРАЧОК

Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка у Вашінґтоні, Д. К.

у смутку повідомляє своїх Членів і Громадянство, що 5-го жовтня 1982 року відійшов у Вічність на 73-му році життя, довголітній, заслужений секретар Осередку

бл. п. проф. д-р

ПЕТРО ОРИШКЕВИЧ

уродженець Олеська, Зах. Україна, педагог, науковий і громадський діяч.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 9-го жовтня 1982 р. на цвинтарі Cedar Hill S.E., Washington, D.C.

Опечаленій Дружині п-ні Ярославі, Синові д-рові Яромирові і всій Родині складаємо щирі співчуття.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ ЗБІРНИК УСТ „ДОВБУШ" ЧЕРНІВЦІ

Буковинські любителі спорту розчаровані скупими вістками про УСТ „Довбуш" в збірнику „Буковина — її минуле і сучасне", виданому в Парижі 1956 року. Згідно з ініціятивою св. п. С. Будного, довголітнього змагуна УСТ „Довбуш", на нарадах Центрального Об'єднання Буковинських Українців (ЦОБУ) й Української Буковинської Громади в Ню Йорку в 1966 році був створений Комітет для відзначення 45-річчя УСТ „Довбуш", почесним головою якого став колишній меценат „Довбуша" св. п. д-р Ф. Енджейович, головою — св. п. В.Шерей, секретарем — адв. П.Грегорович. Започатковано збірку матеріялів — спомини, фотознімки, витинки з газет тощо, яких, виявляється, небагато через те, що архів „Довбуша" залишився в Чернівцях під російською окупацією. З причини стану облоги колишніх румунських окупантів, який вони завели на Буковині 1918 року й знесли його щойно в 1928 році, брак вісток із забороненого українського часопису „Час" прийшлося доповнювати згадками німецької преси та навіть з газети „Діло". Живучі члени УАКозацтва „Запороже", учасники й активні змагуни „Довбуша", почали писати спомини й таким чином дали почин до звірки матеріялів.

Українське студентське Товариство „Запороже", створене у 1910 році в Чернівцях, мало багато патріотів, учасників Визвольних Змагань України, які після програної змінили кріси і боротьбу за українську державу на зелену мураву. Замість із крісів стріляли ґолі в копаному м'ячі, гартували дух у дисципліні й патріотизмі, очікуючи слушного часу, щоб знову взятися за зброю й боротися за українську самостійну соборну державу. Запорожці віддано працювали з українською моллддю, маючи на увазі клич „У здоровому тілі — здорова душа" (ін корпоре сано - минс сана, як казали римляни).

Засновуючи УСТ „Довбуш" в Чернівцях в 1920 році тодішні його члени прийняли назву від Олекси Довбуша, ватажка українських опришків у Карпатах. На протязі 20 років це Товариство репрезентувало наші синьо-жовті національні кольори на зеленій мураві в Чернівцях. Ідею видання УСТ „Довбуш" підтримав свого часу тепер вже покійний Я.Хоростіль, секретар УСЦАК, який започаткував збірку матеріялів до історії українського спорту. Збірник „Довбуш" мав бути основним джерелом до історії українського спорту на Буковині. Згідно з хронологічним поділом часу діяльности „Довбуша", випрацьованим св. п. С. Будним спочатку „Довбуш" зорганізував дружину копаного м'яча, здобув чашу Чернівець — 1923 року.

В 1926 році „Довбуш" відбув першу поїздку за кордон до Львова, де змагався з дружиною копаного м'ча СТ „Україна". В 1932 році „Довбуш" відбув поїздку до Станиславова. В тому році відмолоджена дружина „Довбуша" здобула мистецтво Буковини, Басарабії і Молдавії. В 1936 році „Довбуш" вступив до Національної Ліґи "Ц" Дивізії.

Від часу створення Комітету видання з його складу живим залишився секретар адв. П.Грегорович, і тому в грудні 1979 року кооптовано В.Карповича, колишнього активного змагуна який вже значно доповнив матеріяли. Під сучасну пору переіменований Комітет для відзначення 60-річчя УСТ „Довбуш" очолює В. Карпович, секретарем залишився адв. П.Грегорович, до фінансової комісії входять: Омелян Суховерський в ЗСА, В.Рибак в Канаді; до редакційної комісії ввійшли — О.Омельський і д-р О.Соколишин. Важливу ролю у придбанні фінансів для цього видання відіграв мґр О.Ковальський, видавець квартальника „Буковина" в Торонто. Збірка фінансів продовжується. Комітет закликає всіх любителів українського спорту та української книги вислати свої пожертви на спеціяльні конта кредитівок „Самопомочі" в Нюарку й Торонто.

Д-р Олександер Соколишин

УСО „ТРИЗУБ" — С.К. „ФЕНІКС" 3:1

У чергових першенських змаганнях „Мейджор Дивізії" Пенсильванської Ліґи копаного м'яча перша дружина „Тризуба" перемогла СК „Фенікс" вислідом 3:1. Переможні ґолі для „Тризуба" стрілили: МекАлістер 2 і Баров 1. Завдяки цій перемозі наша дружина зайняла перше місце в показнику табелі ігор. Резерва „Тризуба" закінчила ремісом 2:2 з резервою „Феніксу". Ґолі для „Тризуба" здобули Джейнсен і Яримович.

Дружина молодих юнаків, 15 років і нижче, здобула перемогу з клюбом „Філядельфія Нешенелс" високим вислідом 8:2. Переможні ґолі для „Тризуба" стрілили — Качай 5, Колг, Флин і Голубовський. Дружина учнів зазнала поразки з клюбом „Пен Академі" вислідом 2:4. Ґолі для нашої дружини здобули Санторе і Браєн. Наймолодші дружини, 12 років і нижче, та 10 років і нижче, програли відповідно 0:1 і 0:2 з клюбами „Парквуд" і УМ СА.

М.Субтельний

УСВТ „Ч.СІЧ" - ПОЛЬСЬКІ „СОКОЛИ" 1:2

У чеергових змаганнях, що відбулися на виїзді в Керні 3-го жовтня ц.р., перша дружина „Ч.Січі" зазнала поразки вислідом 1:2. До перерви господарі вели 1:0. Після перерви „Січовики" вирівняли 1:1, що його здобув Андрій Бакун. В дальшому ході гри „Ч.Січ" тримала ініціятиву і мала добрі можливості піднести вислід, але Чижович, Щерба і Сабрі перестрілили понад ворота суперників.

У 85-ій хвилині гри, коли майже усі змагуни „Ч.Січі" перебували на половині „Соколів", один із швидких напасників господарів, перейнявши м'яч, провів рейд у підворіття „Ч.Січі", з якого поляки зуміли здобути переможній голь.

Склад „Ч.Січі" в цих змаганнях: Канфловн, Ю.Бакун, В.Науменко, І.Костецький, М.Берман, І.Чижович, А.Бакун, С.Сабрій, Д. Бакун, Р.Василак, П.Щерба, В.Шевчук, Р.Матияш. Провідник Маріян Хамуляк, заступник Андрій Бакун.

(от)

Члени УНС дістають...

(Продовження зі стор. 1)

гальну суму 1,637,745 дол., що є на 7,8% більше, чим у такому часі 1981 року. Усіх видатків в тому самому часі було 1,462,659 дол., тобто на суму 162,474 дол. більше, ніж попереднього року. Кошти газу і електрики збільшилися на 18,000 дол., заплачено вирівняння коштів ужиття води в сумі 14,770 дол. (за час майже від початку існування цього будинку), оплата в заміну за податки до міста, базована на чиншах, зросла на 26,000 дол., відсотки від позичок зросли на 64,000 дол. та заплачено податок від підприємства стейтові Ню Джерзі у висоті 44,812 дол. Відпали цього року кошти оголошень.

На день 1-го жовтня ц.р. дозріло багато боргових зобов'язань на загальну суму 937,000 дол. Тільки приблизно 30,000 дол. сплачено членам, на їх домагання, з чого 3,000 дол. повернено УНСоюзові, з проханням почати нову позичку. Запропоновано власникам боргових зобов'язань акумуляцію відсотків. Досі нема ще відповіді від більшости запитуваних. Позички від членів виносять суму 4,164,300 дол. позичка від УНСоюзу 8,400,000 дол., а позичка з банку 670,000 дол.

Свій звіт У.Дячук закінчила ще загальними інформаціями про працю і пляни директора братської активности і його прийнято одноголосно після короткої дискусії та додаткових вияснень.

Кількість членів зменшується

За вісім місяців цього року здобуто 1,434 нових членів, але це не покрило всіх втрат у членстві (в наслідок смерти, дозрілих та згрошевлених грамот та ін.) і в загальному рахунку УНСоюз зменшився в тому часі на 1,256 членів, — звітував керівник Рекордового відділу УНС, головний секретар В.Сохан. Він подав насамперед здобутки нових членів у відділах молодечому, дорослому та акцидентному у кожному із звітних дев'яти місяців, що їх усіх разом у поодиноких місяцях приєднано: січень — 124, лютий — 153, березень — 179, квітень — 205, конвенційний травень — 286, поконвенційний червень — 90, липень — 132, серпень — 124, і у вересні — 141, отже разом — 1,434 нові члени. Ці здобутки нових членів не покрили всіх втрат і загал членства за вісім місяців цього року в поодиноких відділах зменшився: в молодечому відділі на 324 члени, у відділах дорослих на 882 члени і у відділі акцидентового забезпечення на 50 членів, а в загальних підсумках кількість членів зменшилася на 1,256 і з кінцем серпня виносила 82,153 члени, у порівнянні з 83,409, що їх мав УНС з початком цього року. Звітодавець ствердив, що в загальних підрахунках кількість новоприйнятих членів значно перевищує кількість суспендованих, але різницю становлять згадані інші втрати.

Познайомивши учасників нарад з рухом членства УНС у вісьмох місяцях ц.р., головний секретар подав ще загальний огляд праці його та його відділу. Крім „рутинової" щоденної праці, багато часу і труду коштує вимагана тепер поодинокими стейтами перевірка грамот і подань нових членів та їх друк більшими літерами для ліпшої чіткости. Продовжуються переговори з актуарієм відносно вкладок і дивіденд, як також відносно можливих нових родів забезпечення — усі ці розмови і перевірки відбуваються під знаком постійного вдосконалювання та модернізації забезпеченевої ділянки УНС під кутом найбільших користей для його членів та для успішнішої конкуренції з великими комерційними забезпеченевими фірмами.

Після короткої дискусії звіт головного секретаря прийнято одноголосно.

Нові організатори — одна з головних турбот

Підшукання нових і кваліфікованих організаторів належить тепер до головних турбот організаційного відділу, крім постійного зв'язку та організаційної заохоти відділових секретарів та принагідних організаторів, — звітував головний організатор С.Гавриш. Про свої організаційні заходи він звітував за час від липня цього року, після його вибору на цей пост на 30-ій Конвенції в травні, але загальні організаційні підсумки округ і відділів він подав за дев'ять місяців ц.р. До найбільш успішних округ він зарахував: Філядельфію, яка здобула 225 нових членів, Ню Йорк — 123 члени, Чикаґо — 119 нових членів, Нюарк — 85 і Дітройт — 83 нові члени. До найбільш успішних відділів звітодавець зарахував: 88-ий в Кергонксоні (34 нові члени), 94-ий у Дітройті (33), 316-ий в Рочестері (31), 242-ий у Фреквіллі, Па (33) та 271-ий в Елмайрі, Н.Й. (29). Сім членів Головного Уряду здобули по 20 і більше нових членів: головні радні В.Гавриляк (31), В.Пастушок (29), С.Гавриш (27), головний радний І.Одежинський (26), головні контролери А.Дорошенко і Н. Олесницький та гол. радний В.Квас — кожний по 20.

Для заохоти секретарів до праці Екзекутивний Комітет схвалив спеціяльні бонуси для тих, які в серпні або вересні придбають п'ять і більше членів на відповідну суму забезпечення. Ці нагороди отримали секертарі (в дужках подано число відділу): Василь Пастушок (221), Петро Коґут (56), Володимир Квас (88), Андрій Джула (161), Квітка Стецюк (25), Іван Блиха (42), Йосиф Чабан (242), Христина Фуга (269), Володимир Гавриляк (316) і Богдан Дейчаківський (368).

Звітодавець віддав окрему увагу незадовільному організаційному станові в Канаді, де існує 58 відділів УНС і для яких організаційну квоту на цей рік визначено на 1,000 нових членів, але з цього по 30-те вересня здобуто заледве 131 нового члена.

Звітодавець довше зупинився над запляновними акціями в рамках проголошеної вже з днем 1-го жовтня осінньої кампанії та закінчив свій звіт повідомленням про надрукування стінного календаря УНС на 1983 рік, що його вже висилається на замовлення відділових секретарів.

Звіт головного організатора прийнято одноголосно після короткої дискусії.

Члени хотіли б знати

Члени хотіли б знати та бажають частіших і повніших інформацій про всі і зокрема більші пляни та акції Головного Екзекутивного Комітету, як — для прикладу — плян злуки УНСоюзу з Українським Братським Союзом, — звітувала заступниця головного предсідника, новообрана на цей пост Ґльорія Пашен, базуючись зокрема на досвіді під час недавніх загальних зборів Чикаґської Округи УНС. На цих зборах виявлено велике зацікавлення останніми нарадами Головного Уряду. Коли ж мова про злуку двох союзів, то багато членів думають, що це вже доконаний факт і висловлюють всілякі застереження щодо такої злуки, включно з деякими пересудами на підставі минулого і все це — вважає звітодавець — головно тому, що члени не мають повної інформації про всі умови та користі з такої злуки і тому видвигають всілякі побоювання. Вияснення, що деякі суперечності між цими двома союзами вже належать до минулого, що оба союзи є в найкращому стані, що їх злука вийде на користь їхнім членам, бо зменшить кошти адміністрації та поважно збільшить конкуренційні можливості і силу злученої організації, що з черги в кожному відношенні збільшить можливість користей для членів, що всі члени обох союзів і їх місцеві відділи збережуть усі свої дотеперішні права і користі та виянення багато інших подробиць причиниться напевно до здобуття нової повної підтримки пляну злуки з боку однаково членів УНСоюзу, як і УБСоюзу.

В дискусії на цю тему учасники нарад погоджувалися та доповняли звіт Г. Пашен своїми додатковими заввагами і висненнями. Звіт прийнято одноголосно.

Проблеми не переводяться

Звітування закінчив головний предсідник д-р Іван Флис, ствердивши в доповненні до попередніх звітів, що проблеми організації і громади, що їх треба полагоджувати, ніколи не переводяться. До проблем, згаданих у звітах попередників, він зокрема додав справи Союзівки, зв'язані із зміною на пості управителя. Деякі проблеми вимагають окремої уваги і він зреферує їх окремо. Це відноситься головно до участи УНСоюзу в Комітеті за Правопорядок в УККА та до останнього звернення Владик УКЦ в ЗСА в цій справі.

Звіт головного предсідника прийнято одноголосно.

Виїмкова нагода для членів УНС: подвоєння забезпечення без лікарських оглядин

З черги головний секретар В.Сохан зреферував згадану в заголовку цього рапорту виїмкову нагоду для членів УНСоюзу збільшити суму свого забезпечення вдвоє без лікарських оглядин.

З цієї нагоди можуть скористати всі теперішні члени УНС у віці від народження до 65-го року життя.

Який плян (рід) забезпечення можна так збільшити? У віці до 65-го року життя один із родів життьового або вивінувального забезпечення, а у віці від 61 до 65 тільки грамоти забезпечення на ціле життя (гол лайф).

Які вкладки треба платити? Вкладки за ці нові грамоти будуть відповідні до вибраної кляси та теперішнього віку члена.

На яку суму можна набути таку грамоту? На суму рівну сумі теперішнього забезпечення члена в УНСоюзі, але мінімальна сума, що її можна набути, це 1,000 дол.

Чи потрібно проходити лікарські оглядини? Головна Канцелярія приймає подання на таке збільшення суми забезпечення без лікарських оглядин. Тільки у випадку ствердження в поданні фізичних недомагань чи недуги вона може зажадати доповнення аплікації вислідом лікарських оглядин.

Ця виїмкова нагода для членів УНС збільшити вдвоє суму свого забезпечення без лікарських оглядин триватиме тільки до кінця цього року, себто до 31-го грудня 1982 року.

В. Сохан і в дальших дебатах усі інші учасники нарад стверджували і доповняли, що на цей виїмковий та найбільш корисний для своїх членів і досить ризикований для організації плян УНСоюз може собі дозволити порядком служби своїм членам завдяки своїй дбайливій фінансовій господарці та акумуляції поважних резервових фондів. Завдяки цьому на цей плян погоджуються актуарій і забезпеченеві власті. Екзекутивний Комітет також впевнений, що цю його акцію приймуть та масово з неї скористають усі члени УНСоюзу, не тільки ті, що можуть відчувати вже деякі фізичні недомагання, але й ті, що є в повному здоров'ї, бо такої другої нагоди вже може не бути.

Зголошення на таке подвоєння суми забезпечення прийматимуть секретарі Відділів і в цій справі можна також звертатись прямо до Головної Кацелярії, яка негайно вишле для виповнення формуляр відповідного подання.

В єдності сила

Д-р І. Флис з черги зреферував справу участи УНСоюзу в Комітеті за Правопорядок в УККА та проголошене тепер Звернення Ієрархів Української Католицької Церкви в ЗСА у справі теперішньої ситуації в громаді. Головний предсідник пригадав, що наведені у Зверненні християнські засади братолюбія та національні інтереси єдности були основою і ціллю заснування українських братських союзів, що вони завжди просвічували в їхніх активностях і навіть після гіркого досвіду із підготовою, переведенням та вислідом XIII Конґресу Українців Америки два роки тому УНС, УБС та понад два десятки інших організацій були готові на найдальшеїдучі компроміси, але не на вимагану й очікувану від них капітуляцію. Предсідник пригадав свій звіт для членів із підготови та перебігу XIII Конґресу, пригадав друковані в органі УНСоюзу переконування, що наша єдність є рівнозначна із „спасінням республіки" і тому вона повинна бути нашим „найвищим законом", але все це залишилося без наслідків. Звернення Ієрархів УКЦ дає ще деяку останню надію, що суперечності пощастить усунути в дусі того звернення. Він, д-р І.Флис, розмовляв у цій справі з іншими членами Комітетут за Правопорядок, зокрема з Проводом Братнього Українського Братського Союзу і у висліді він рекомендує Звернення Ієрархії УКЦ в ЗСА прийняти з вдячністю до відома та разом з Виконавчим Комітетом УБСоюзу проголосити спільну відповідь-заяву в тому самому дусі, в якому написана й опублікована вже заява-відповідь Комітету за Правопорядок. Головний предсідник відчитав узгіднений вже з Проводом УБСоюзу проєкт тексту такої спільної відповіди-заяви і його прийнято одноголосно.

Схваленням призниння для редакції „Українського Тижневика" за акцію поширення кількости передплатників цього англомовного органу УНС висилкою оказійного числа всім передплатникам „Свободи" та розглядом і схваленням деяких інших адміністраційних справ закінчено ці чергові нарад Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу.

Панель інженерів...

(Закінчення зі стор. 1)

Перед панелем, учасників якого видно на задньому пляні, промовляє голова ТУІА інж. Евген Змий.

терiялом доповідач обзнайомив слухачів із приписами й методами здоров'я в харчовій індустрії, як теж із органами контролі. Численні запити, жива дискусія й дотепні відповіді свідчили зацікавлення і ознайомлення проблемами;

Інж. Роман Стеткевич, головний інженер-хемік від ділу для електро-хемічних систем фірми Енґельґард: „Спроба застосування теорії плянування до не-технічних проєктів"; теорія "ПЕРТ" (Проґрам Евалюейшин енд Рівю Технік) ожила перед слухачами в численних діяграмах, табелях, математичних формулах і деяких дотепних рисунках. Доповідач продемонстрував застосування методи до плянування концерну. В дискусії теж порушувались інші методи плянування.

Дискусії продовжувались після формальних презентацій аж до пізньої години. Від слухачів лунали вислови признання й подяки за цікавий вечір. Серед слухачів відчувались радість і вдоволення.

Інж. Д. Ґеча подякував інж. Голинському і панелістам за їхню працю, а слухачам за участь. Винеслось враження, що, як говорять ділово й діло роблять молоді, у старших постає візія майбутнього.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ СКРИПНЕК, член УНС Відд. 367-го Т-ва „Запорожська Січ" в Рочестері, Н.Й. помер 16-го серпня 1982 року на 81-му році життя. Нар. 25-го вересня 1900 року в Зах. Україні. Членом УНС став в 1961 році. Залишив у смутку багато друзів. Похорон відбувся 20-го вересня 1982 року на цвинтарі Ріверсайд в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Попович, секр.

СУЗАННА БЕЛІСЬКА, член УНС Відд. 164-го ім. М. Грушевського в Бервіку, Па., померла 19-го вересня 1982 року на 54-му році життя. Нар. в Пенсильванії. Залишила в смутку Мері, Пелі, Енн, Анну, Кейт, Павлину, Софію — сестри. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Марії в Бервіку, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Тимко Бутрей, секр.

ФРАНК МАЛЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. 219-го ім. М.Грушевського в Нюарку, Н.Дж., помер 19-го серпня 1982 року на 87-му році життя. Нар. 27-го березня 1895 року в Україні. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Тессі. Похорон відбувся 21-го серпня 1982 року на цвинтарі „Еверґрін" в Елізабет, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Марія Т.Юров, секр.

КАРЕН А. МЕЛЬКО, член УНС Відд. 352-го ім. св. Арх. Михаїла в Честері, Па., померла 28-го серпня 1982 року на 18-му році життя. Нар. 1964 року в Честері, Па. Членом УНС стала в 1969 році. Залишила в смутку батька Степана, матір Ґеріст, братів Степана та Марка. Похорон відбувся 31-го серпня 1982 року на „Ловнкрофт Семетері" в Лінвуд, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Ярослав Щербак, секр.

АЛЕКСАНДРА РАКОБОВЧУК, член УНС Відд. 448 Т-ва „Самопоміч" в Монтреалі, Канада, померла 24-го серпня 1982 року на 48-му році життя. Нар. в 1934 році в Монтреалі, Квебек, Канада. Членом УНС стала 1966 року. Залишила в смутку мужа Юрія, синів Юрія і Стефана з дружинами та родичів Стефана і Анну Кордубу. Похорон відбувся 27-го серпня 1982 року на цвинтарі „Код де Нейж" в Монтреалі, Канада.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

ЕЛМЕР М.ДМИТРІВ, член УНС Відд. 334-го ім. Івана Франка в Клівленді, Огайо, помер 11-го серпня 1982 року на 59-му році життя. Нар. 1923 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС стала в 1938 році. Залишив у смутку дружину Дороті, сина Михайла, дочку Конні, матір Марію, брата Реймонда, сестри Елсі Крайник і Конні Обух, племінників і племінниць. Похорон відбувся 14-го серпня 1982 року в крематорії в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Стефанія Бохонок, секр.

МАРІЯ БУМБАР, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., померла 30-го серпня 1982 року на 88-му році життя. Нар. 24-го грудня 1895 року в Україні. Членом УНС стала 1940 року. Залишила в смутку дочок — Анну Войцяк, Юліяну Глінську та Гелену Мицьо; 4-ох внуків і 3-ох правнуків. Похорон відбувся 2-го вересня 1982 року на цвинтарі Св. Хреста в Лакаванні, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

КОРНЕЛЬ ДРОГОМИРЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. 57-го ім. свв. Петра і Павла в Коговсі, Н.Й., помер 11-го вересня 1982 року на 86-му році життя. Нар. 1896 року в Курдебанівці пов. Бучач в Україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дочку Марію Мандро. Похорон відбувся 14-го вересня 1982 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Вотерфорді.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Савків, секр.

ЙОСИФ СЕРЕДА, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл., помер 24-го вересня 1982 року на 89-му році життя. Нар. 23-го грудня 1893 року в Україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку сина Леона і внучку Донну Лі, дочку Ольгу Козьол і внука Рональда, ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 27-го вересня 1982 року на „Елмвуд Семетері" в Рівер Ґров, Ілл

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Семків, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 17-го ЖОВТНЯ 1982 р.

Нюарк, Н. Дж. Місячні сходини Б-ва св. Ів. Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1 по пол. в українській католицькій школі при Санфорд Авеню і Айві вул. Проситься чл. прибути та вирівняти залеглі вкладки. Найкраще платити чеками та посилати прямо до Відділу. — Ю. Демчук, секр.

Парма, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334-ий Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фін. секретаря при 3324 Торрінґтон вул. на Пармі. Проситься чл. прибути. — Управа.

Кліфтон, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-ий Відд., від год. 1 до 3-ої по пол. коло церкви Св. Марії на Вашінґтон вул. Проситься всіх на збори. — Ів. Бурний, секр.